

ความสำคัญของเรื่อง

ข้าวนอกจากจะเป็นอาหารหลักที่คนไทยใช้บริโภคภายในประเทศยังเป็นที่
 ทราบกันอยู่โดยทั่วไปแล้ว ยังเป็นสินค้าที่ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ภายในประเทศ
 ในรูปต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เช่น ค่าขายข้าวของชาวนา ค่าขนส่ง ค่าแปรรูปข้าว
 รวมทั้งเป็นสินค้าออกที่สำคัญที่สุดของประเทศไทยที่นำเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศ
 ปีละเป็นจำนวนมากอีกด้วย ในอดีต ประเทศไทยเคยได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่ส่งข้าวออก
 มากที่สุดในโลก แต่ในระยะ 2 - 3 ปีที่ผ่านมา ภัยสูญเสียความเป็นผู้นำในการส่งข้าว
 ออกอันดับหนึ่งของโลกให้แก่สาธารณรัฐประชาชนจีน และสหรัฐอเมริกา และมีแนวโน้ม
 ที่จะสูญเสียส่วนแบ่งตลาดให้แก่ประเทศคู่แข่งอื่นดังกล่าวยิ่งเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่รัฐบาล
 จำเป็นจะต้องรีบแก้ไขโดยเร็ว เพื่อให้สามารถรักษาและคงส่วนแบ่งตลาดของไทยกลับคืน
 มา

การส่งข้าวออกของไทยมีปัญหาหย่อน และสร้างความหนักใจให้กับรัฐบาล
 เกือบทุกยุคทุกสมัยตลอดมา ปัจจุบันการส่งข้าวออกยังมีปัญหามากขึ้น ทั้งปัญหาค่านตลาด
 ต่างประเทศและปัญหาภายในประเทศ ปัญหาค่านตลาดต่างประเทศได้แก่ ปัญหาค่านการ
 รักษาตลาดประจำและการขยายตลาด เนื่องจากชาวไทยต้องประสบกับการแข่งขันอย่าง
 หนักจากต่างประเทศ โดยเฉพาะสาธารณรัฐประชาชนจีน และสหรัฐอเมริกา ทำให้
 ปริมาณการส่งข้าวออกไปจำหน่ายต่างประเทศของไทยมีแนวโน้มลดต่ำลง ซึ่งเป็นสาเหตุ
 สำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาราคาข้าวเปลือกตกต่ำ สำหรับปัญหาภายในประเทศได้แก่ ปัญหา
 การรักษาระดับราคาข้าวสารไม่ให้สูงเกินไปจนประชาชนเดือดร้อน และปัญหาชาวนา
 เดือดร้อนเนื่องจากราคาข้าวเปลือกตกต่ำ การแก้ไขปัญหาดังกล่าวมานี้จะได้ผล

ก็เพียงโดยอ้อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งการดำเนินนโยบายและมาตรการที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ซึ่งเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้พยายามศึกษาถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการค้าข้าวโดยละเอียด พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไข ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ในการวางนโยบายการค้าข้าวกับต่างประเทศให้ได้ผลดียิ่งขึ้น และสามารถรักษาเสถียรภาพราคาข้าวสารและราคาข้าวเปลือกภายในประเทศไว้ได้ในขณะเดียวกัน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

จากความสำคัญของข้าวที่มีต่อเศรษฐกิจของประเทศและความกินที่อยู่ดีของประชาชนดังกล่าวข้างต้น ในการเขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัญหาการค้าข้าวกับต่างประเทศของไทย" นี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างของการค้าข้าวกับต่างประเทศของไทย โดยมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ผลผลิต ปริมาณข้าวที่ใช้ภายในประเทศ และปริมาณที่เหลือเพื่อการส่งออก พระราชบัญญัติการค้าข้าว ระเบียบข้อบังคับในการส่งออก นโยบายของรัฐบาลและมาตรการต่าง ๆ ที่ใช้ รวมทั้งตลอดถึง ตัวผู้ค้า วิธีการค้า และตลาด เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและขอบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งอาจจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา การปรับปรุงการดำเนินงานและการวางนโยบายการค้าข้าวทั้งของหน่วยราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การส่งข้าวออกไปจำหน่ายต่างประเทศดำเนินไปด้วยความราบรื่น โดยมีอุปสรรคน้อยที่สุด สามารถประสานผลประโยชน์ระหว่างชาวนา ผู้ส่งออก และประชาชนผู้บริโภคข้าวได้ดียิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งย่อมจะมีผลสะท้อนในทางที่ดีโดยตรงต่อความมั่นคงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศชาติ

ขอบเขตของการศึกษา

เนื่องจากการค้าชาวก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ ชาวนา พ่อค้าคนกลาง (โรงสี พ่อค้าขายส่ง พ่อค้าขายปลีก) และพ่อค้าส่งออก ซึ่งล้วนแต่มีผลประโยชน์ในทางซัดกัน อันเป็นเหตุให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ทั้งปัญหาภายในประเทศและปัญหาตลาดต่างประเทศ การศึกษาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงจะจำกัดขอบเขตการศึกษาเฉพาะปัญหาและขอบกพร่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าชาวกับต่างประเทศโดยตรงเท่านั้น ไม่รวมถึงปัญหาอื่น ๆ เช่น ปัญหาภาวะหนี้สินของชาวนา ปัญหาการเพิ่มผลผลิตของชาวนา ฯลฯ แต่อย่างใด และเป็นการศึกษาปัญหาต่าง ๆ ในปัจจุบัน เฉพาะรายละเอียดและข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ภายในระยะเวลา 10 ปี จนถึงวันที่ 1 มิถุนายน 2518 เท่านั้น

วิธีการศึกษาและหลักฐานประกอบ

วิธีการศึกษาสำหรับวิทยานิพนธ์นี้ สามารถจำแนกแหล่งที่มาของข้อมูลได้เป็น

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ก. การสัมภาษณ์ (Interview) โดยการสอบถามและสัมภาษณ์ประมวลข้อคิดเห็นจากบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ในวงการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ข้าราชการ กรมการค้าต่างประเทศกระทรวงพาณิชย์ นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการกิจส่งชาวออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

ข. การสังเกตการณ์ (Observation) โดยการศึกษาการปฏิบัติงานของข้าราชการ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ และพ่อค้าชาวส่งออกจากบริษัทต่าง ๆ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

โดยการศึกษา ค้นคว้า จากรายงาน เอกสาร หนังสือตำราต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งชาวออกไปจำหน่ายต่างประเทศ ได้แก่ พระราชบัญญัติการค้าชาว ระเบียบ กฎข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งต่าง ๆ ของ หน่วยงานราชการ รายงาน สถิติ บทความ วารสาร เอกสารอื่น ๆ ของหน่วยงานราชการ และเอกชน
